

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดบริการสาธารณะและบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี ของเทศบาลเมืองชุมเห็ด ตำบลชุมเห็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

The efficiency and effectiveness of Public Service and Good Govern-
ance of the Chumhet Municipality, Chumhet Sub-District,
Muang District, Buriram Province

ขวัญนภา วงศ์ไพศาลศิริกุล*

บทคัดย่อ

รายงานวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษา ประสิทธิภาพแลประสิทธิผลการจัดบริการสาธารณะและ บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลเมืองชุมเห็ด และ ประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดบริการ สาธารณะและบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลเมือง ชุมเห็ด ประชากร ได้แก่ ผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ จำนวน 17,238 คน และ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เทศบาล เมืองชุมเห็ดจำนวน 70 คน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้นำชุมชน และประชาชนในเขตพื้นที่ จำนวน 394 คนผู้บริหารและ เจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองชุมเห็ด จำนวน 8 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา เช่น ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า (1) ด้านประสิทธิภาพ และประสิทธิผลการจัดบริการสาธารณะและบริหารกิจการ

บ้านเมืองที่ดีของเทศบาลเมืองชุมเห็ดพบว่า เทศบาลเมือง ชุมเห็ดมีแนวทางการพัฒนาในด้านการจัดบริการสาธารณะ และบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี รวม 17 ด้าน ที่สอดคล้อง กับเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดของกรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น (2) ด้านความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการ จัดบริการสาธารณะและบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของ เทศบาลเมืองชุมเห็ด พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อ การจัดบริการสาธารณะและบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของ เทศบาลเมืองชุมเห็ด รวม 17 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยที่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก 4 ด้านได้แก่ ด้านการ สงเคราะห์ผู้สูงอายุ ด้านการพัฒนาอาชีพ ด้านการพัฒนา เด็กและเยาวชน ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพและประสิทธิผล, การจัดบริการสาธารณะ, การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี, เทศบาลเมืองชุมเห็ด, ความพึงพอใจของประชาชน

* อาจารย์สาขาพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ABSTRACT

This research aimed to study the efficiency and effectiveness of public service and good governance of the Chumhet Municipality and to evaluate the public satisfaction towards public service and good governance of the Chumhet Municipality. The population consisted of 17,238 people in the area of Chumhet Municipality and 70 administrators and personnel of the Chumhet Municipality. The samples consisted for 394 leaders and people in the area and 8 administrators and personnel of the Chumhet Municipality. The statistics used to analyze data were percentage, mean, and standard deviation. The findings of research showed that: (1) in the aspect of efficiency

and effectiveness of public services and good governance of the Chumhet Municipality, Chumhet Municipality had carried out a plan of development in total of 17 issues in accordance with standards and indicators of Department of Local Administration. (2) in the aspect of the satisfaction of the public towards the public service and good governance of the Chumhet Municipality, the public satisfaction with the public service and governance of the Chumhet Municipality in total of 17 issues was overall at the moderate level, four of which were at a high level, namely, Senior Citizen Housing, Career Development, Child and Youth Development, and Women Empowerment.

Keywords : efficiency, effectiveness, Public Service, Good Governance, Chumhet Municipality, Public satisfaction

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาทางวิจัย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแล และจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัด และประเทศเป็นส่วนรวม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความเข้มแข็ง ในการบริหารงานได้โดยอิสระและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาระบบการคลังท้องถิ่นให้จัดบริการสาธารณะได้โดยครบถ้วนตามอำนาจหน้าที่ จัดตั้งหรือร่วมกันจัดตั้งองค์การเพื่อการจัดทำบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้เกิด ความคุ้มค่าเป็นประโยชน์ และให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึง (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 หมวด 14 มาตรา 238)

สืบเนื่องจากการที่ต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองและแบ่งปันความรับผิดชอบจากรัฐบาลกลาง ตลอดจนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้ทรัพยากรที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพคุ้มค่ากับการลงทุนและมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าการดำเนินงาน

ของหน่วยงานรัฐ ที่ประชุมของคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้พิจารณาแนวทางการประสานแผนการพัฒนาท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มีความเห็นว่า ในปัจจุบันภารกิจการจัดบริการสาธารณะของ อปท. ยังประสบปัญหาในการบูรณาการแผนงานโครงการและการดำเนินงานระหว่างราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น จนส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน ดังนั้น คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อทำการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่และความสัมพันธ์ในการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการจำแนกลักษณะและกำหนดมาตรฐานการจัดบริการสาธารณะของ อปท. เพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวข้างต้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดำเนินการประเมินจัดมาตรฐานบริการสาธารณะของเทศบาล/อบต. ขึ้น โดยเปิดโอกาสให้เทศบาล/อบต. ทำการประเมินตนเอง เพื่อความเป็นเอกภาพและเป็นแนวทางให้เทศบาล/อบต. ได้ใช้ในการประเมินการให้บริการสาธารณะโดยตนเองได้สะดวก จึงได้ร่างแนวทางการประเมินตนเองดังกล่าวขึ้น เพื่อให้การประเมินตนเองเป็นไปอย่างถูกต้อง (คู่มือการจัดเก็บข้อมูลการประเมินจัดบริการสาธารณะของเทศบาล/อบต., 2553: คำนำ)

นอกจากนี้แล้ว พระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2545 มาตรา 3/1 ได้บัญญัติให้การบริหารราชการของส่วนราชการ ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการและมีการประเมินการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอจึงมีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 กำหนดแนวทางปฏิบัติของส่วนราชการ

ซึ่งในมาตรา 52 นั้น ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารราชการบ้านเมืองที่ดีตามแนวพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและการอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชนที่สอดคล้องกับบทบัญญัติในหมวด 5 และ หมวด 7 โดยให้กระทรวงมหาดไทยดูแลและให้ความช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งต่อมากระทรวงมหาดไทยร่วมกับสำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และสำนักงาน ก.พ.ร. ได้จัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว และให้ทุกจังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ (คู่มือหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2555: คำนำ)

เทศบาลเมืองชุมเห็ด ตำบลชุมเห็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในจังหวัดบุรีรัมย์ที่ได้ยกฐานะเดิมจากองค์การบริหารส่วนตำบลชุมเห็ดเป็นเทศบาลเมืองชุมเห็ด โดยไม่ได้ผ่านขั้นตอนการเป็นเทศบาลตำบลมาก่อน ซึ่งแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองอย่างก้าวกระโดด อีกนัยหนึ่งด้วยสภาพแวดล้อมของเทศบาลเมืองชุมเห็ด ซึ่งไม่ได้เป็นสังคมเมืองเพียงอย่างเดียว แต่มีสภาพแวดล้อมที่สังคม 3 ประเภท คือ สังคมเมือง สังคมกึ่งเมืองและกึ่งชนบท และสังคมชนบท การพัฒนาท้องถิ่นให้บรรลุเป้าหมายเทศบาลเมืองย่อมมีแนวทางปฏิบัติที่พิเศษเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมและการพัฒนาจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลเมืองท่ามกลางบริบทชุมชนที่แตกต่างกันนี้เทศบาลเมืองย่อมจะมีแนวทางการบริหารการพัฒนาที่เป็นที่รูปธรรมชัดเจนที่แตกต่างจากเทศบาลเมืองทั่วไป

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการทราบแนวทางการปฏิบัติงานของเทศบาลเมืองชุมเห็ด ตำบลชุมเห็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการจัดบริการสาธารณะและในด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามแนวทางที่กำหนดไว้โดยกระทรวงมหาดไทยและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและต้องการทราบ

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินการดังกล่าว จึงได้ทำวิจัยเรื่องประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการบริหารสาธารณสุขและบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษา บริบทชุมชน ศักยภาพ ยุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนา ปัญหาและความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่ของเทศบาลเมืองชุมเห็ด
- 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองชุมเห็ดด้านการจัดการบริหารสาธารณสุขและบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลเมืองชุมเห็ด
- 3) เพื่อประเมินผลความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการบริการสาธารณสุขและการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลเมืองชุมเห็ด

ขอบเขตการวิจัย

- 1) ด้านพื้นที่ ได้แก่ หมู่บ้าน 22 หมู่ ในเขตพื้นที่ของเทศบาลเมืองชุมเห็ด ตำบลชุมเห็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
- 2) ด้านเนื้อหา ได้แก่ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองชุมเห็ดด้านการจัดการบริหารสาธารณสุขและบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการบริการสาธารณสุขและบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีที่ใช้ในงานวิจัย เป็นวิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ ในเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ผู้นำชุมชนและประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองชุมเห็ด จำนวน 17,238 คน และผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของเทศบาลเมืองชุมเห็ด จำนวน 70 คน กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ผู้นำชุมชนและประชาชน ที่อาศัยอยู่ใน 22 ชุมชน/หมู่บ้านในเขตพื้นที่ของเทศบาลเมืองชุมเห็ด ได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิให้กระจายไปตามหมู่บ้านทั้ง 22 หมู่ ตามตารางสำเร็จรูปของ ทาโร

ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 394 คน และผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองชุมเห็ด จำนวน 8 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่างเป็น นายกเทศมนตรี 1 คน และ หัวหน้าราชการต่างๆ ในสำนักงานเทศบาลเมืองอีก 7 คน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบสำรวจในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษา มาตรฐานการบริการสาธารณสุขของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น คู่กับ หลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คู่มือการจัดเก็บและแบบรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินการจัดมาตรฐานบริการสาธารณสุขโดยตนเองของเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล และแบบตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกในการหามาตรฐานการบริการสาธารณสุขที่เหมาะสมกับบริบทชุมชนของเทศบาลเมืองชุมเห็ด จากการสัมภาษณ์ได้มาตรฐานการบริหารสาธารณสุขรวมทั้งสิ้น 17 ด้าน ที่เหมาะกับบริบทชุมชนในการสร้างแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้นำชุมชน/ประชาชนและผู้บริหารของเทศบาลพื้นที่ใกล้เคียงกัน และนำแบบสอบถามมาปรับปรุงหาความเชื่อมั่น เพื่อใช้เก็บข้อมูลกับพื้นที่จริง สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา เช่น ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพใช้แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยใช้แหล่งข้อมูล 2 ประเภท คือ เอกสารชั้นปฐมภูมิ ได้แก่ การสำรวจข้อมูลภาคสนามในพื้นที่ 22 หมู่บ้าน ในเขตเทศบาลเมืองชุมเห็ดและเอกสารชั้นทุติยภูมิ ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาสามปี และ แผนอัตรากำลังสามปี ของเทศบาลเมืองชุมเห็ด และ แผนชุมชนของ 22 หมู่บ้านการตรวจสอบข้อมูล ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า ได้แก่ การตรวจสอบด้านข้อมูล โดยพิจารณาจาก เวลา สถานที่ บุคคลที่ต่างกัน การตรวจสอบด้านผู้วิจัย โดยใช้ผู้สัมภาษณ์ที่ต่างกัน และ การตรวจสอบด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลหลายแบบควบคู่กันไป การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จาก

การศึกษาเอกสารโดยคำนึงถึงบริบทและสภาพแวดล้อมของข้อมูลเอกสารแล้วเขียนเป็นเชิงบรรยาย

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำนักปลัดนายกรัฐมนตรี ในปี พ.ศ. 2553 ได้จัดทำหลักเกณฑ์การประเมินเป้าหมายการจัดมาตรฐานบริการสาธารณะโดยตนเองของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลโดยกำหนดดัชนีชี้วัด วิธีการวัดและค่าเป้าหมายขั้นต่ำการให้บริการสาธารณะของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ 6 ด้าน รวม 16 ภารกิจ ได้แก่ (ด้านที่ 1 โครงสร้างพื้นฐาน) ภารกิจที่ 1 การก่อสร้างและบำรุงรักษาถนน ภารกิจที่ 2 น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ภารกิจที่ 3 การจัดให้มีหรือบำรุงรักษาไฟฟ้าและความส่องสว่าง ภารกิจที่ 4 งานวิศวกรรมจราจร (ด้านที่ 2 การส่งเสริมคุณภาพชีวิต) ภารกิจที่ 5 การส่งเสริมการพัฒนาสตรี ภารกิจที่ 6 การพัฒนาเด็กและเยาวชน ภารกิจที่ 7 การส่งเสริมการพัฒนาผู้สูงอายุ ภารกิจที่ 8 การส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพคนพิการให้สามารถพึ่งตนเองได้ ภารกิจที่ 9 การส่งเสริมผู้ป่วยโรคเอดส์ ภารกิจที่ 10 การสาธารณสุขมูลฐาน (ด้านที่ 3 การจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย) ภารกิจที่ 11 การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ภารกิจที่ 12 การแก้ไขและป้องกันปัญหาเสพติด (ด้านที่ 4 การวางแผนส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว) ภารกิจที่ 13 การท่องเที่ยว (ด้านที่ 5 การบริหารการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ภารกิจที่ 14 การรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บขนและการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ภารกิจที่ 15 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ด้านที่ 6 ศิลปะวัฒนธรรม ศาสนา จารีตประเพณี และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น) ภารกิจที่ 16 การอนุรักษ์ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น (คู่มือการจัดเก็บและแบบรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินการจัดมาตรฐานบริการสาธารณะโดยตนเองของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลปี 2553: 93-111)

อนึ่ง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2552

มีหลักการพื้นฐานของการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี 6 ประการ คือ (1) หลักนิติธรรม คือ การตราข้อบังคับให้ทันสมัยและเป็นธรรม (2) หลักคุณธรรม คือ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม (3) หลักความโปร่งใส คือ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน (4) หลักการมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจ (5) หลักความรับผิดชอบ คือ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม (6) หลักความคุ้มค่า คือ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม (คู่มือหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2555: 2-3)

สรุปผลและอภิปรายผล

บริบทชุมชน ศักยภาพ ยุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนาปัญหาและความต้องการของประชาชน ในเขตพื้นที่ของเทศบาลเมืองชุมเห็ด พบว่า

1) ลักษณะทางด้านโครงสร้างพื้นฐานภูมิประเทศทั่วไปของเทศบาลเมืองชุมเห็ดมีลักษณะเป็นที่ราบสูง มีพื้นที่ประมาณ 46 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 28,750 ไร่ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ทางด้านเกษตรกรรม ด้านการคมนาคม พบว่า มีเส้นทางหลัก 3 สาย ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 219 ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2074 ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2151 ด้านโทรคมนาคม พบว่า การใช้โทรศัพท์พื้นฐานของทางการยังไม่ทั่วถึงแต่ประชาชนมีโทรศัพท์เคลื่อนที่พกกันอย่างแพร่หลาย และเทศบาลได้จัดตั้งศูนย์ให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ให้แก่ประชาชนทั่วไป ด้านการประปา พบว่า การประปาส่วนภูมิภาคสาขาบุรีรัมย์สามารถให้บริการน้ำประปาได้ครอบคลุมพื้นที่ 12 หมู่บ้าน ด้านการไฟฟ้า พบว่า ในพื้นที่ที่อยู่ใกล้ตัวเมืองบุรีรัมย์ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สาขาบุรีรัมย์ สามารถให้บริการไฟฟ้าได้ครอบคลุมเกือบทุกหลังคาเรือน (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา, 2555; แผนพัฒนาสามปี, 2555)

2) ลักษณะทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านทรัพยากรดิน พบว่า สภาพดินส่วนใหญ่เป็นดินชุดร้อยเอ็ด บางส่วนเป็นดินชุดโคราช บางส่วนเป็นดิน

ชุดสติ๊ก ด้านทรัพยากรน้ำ พบว่า ตำบลชุมเห็ดไม่มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติขนาดใหญ่ ต้องอาศัยแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น แหล่งน้ำใต้ดินและแหล่งน้ำจากลำห้วย 4 สาย ได้แก่ ลำห้วยโกรกขี้หนู ลำห้วยชุมเห็ด ลำห้วยชุมแสง ลำห้วยลุง ด้านพื้นที่พบว่า มีลักษณะผสมผสานระหว่างสังคมเมืองและสังคมชนบท ตำบลชุมเห็ดมีพื้นที่ติดกับเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จึงมีความเจริญเติบโตและการขยายตัวทางเศรษฐกิจในอัตราสูงด้านคุณภาพอากาศ พบว่า โดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน แม้ว่าจะมีปัญหาด้านมลพิษจากโรงสีข้าวและโรงงานอุตสาหกรรมบ้างแต่ไม่มากนัก ด้านคุณภาพน้ำ พบว่าปัญหาน้ำเน่าเสียจากหมู่บ้านและชุมชนเริ่มมีมากขึ้น ทางเทศบาลได้ยกร่างเทศบัญญัติเรื่องการติดตั้งบ่อดักไขมันและบำบัดน้ำเสียในอาคาร ด้านขยะมูลฝอย พบว่า มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ 5 ตันต่อวันทางเทศบาลสามารถเก็บขนเพื่อนำไปกำจัดได้ประมาณ 4 ตันต่อวัน ส่วนที่เหลือเป็นขยะในหมู่บ้านรอบนอกที่สามารถกำจัดได้โดยใช้วิธีธรรมชาติหรือย่อยสลายเองได้ (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา, 2555; แผนพัฒนาสามปี, 2555)

3) **ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจ**ด้านเกษตรกรรมพบว่า ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม พื้นที่ของเทศบาลบางส่วนถูกทดแทนโดยภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจบ้านจัดสรร ด้านการอุตสาหกรรม พบว่า มีโรงงานอุตสาหกรรมที่สำคัญหลายแห่ง เช่น โรงงานตัดเย็บเสื้อผ้า โรงงานยาสูบ โรงงานทำคอนกรีต โรงงานผลิตน้ำดื่ม และโรงงานผลิตไอศกรีม เป็นต้น ด้านพาณิชย์ พบว่า มีการประกอบกิจการด้านการพาณิชย์กรรมและการบริการจำนวนมาก เช่น โรงพยาบาลเอกชน ธุรกิจบ้านจัดสรร ธุรกิจโรงแรมที่พักภัตตาคาร ร้านอาหาร สถานีบริการน้ำมัน (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา, 2555; แผนพัฒนาสามปี, 2555)

4) **ลักษณะทางด้านสังคมวัฒนธรรม**ด้านประชากรพบว่า ประชากรตามสำเนาทะเบียนบ้านทั้งสิ้นมีจำนวน 17,510 คน ตามข้อมูล ณ เดือน เมษายน ปี 2555 สำนักบริหารการทะเบียนราษฎร เทศบาลมีวิสัยทัศน์ คือ “ชุมเห็ดเป็นเมืองน่าอยู่ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ การศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่น” เทศบาลมีจุดมุ่งหมายของการพัฒนา คือ ระบบสาธารณสุขปลอดภัยโครงสร้าง

พื้นฐานได้มาตรฐานเพียงพอ ประชาชนมีสถานที่ออกกำลังกายและพักผ่อนหย่อนใจ ประชาชนมีอาชีพและรายได้เพิ่มมากขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดี ลดต้นทุนการผลิตภาคเกษตรกรรม เกษตรกรหันมาใช้ปุ๋ยชีวภาพแทนปุ๋ยเคมีมากยิ่งขึ้น การบริหารจัดการที่ดี ประชาคมทุกระดับมีความเข้มแข็งและยั่งยืน ยกกระดับคุณภาพการศึกษาของประชาชน ประชาชนเห็นคุณค่าและร่วมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา, 2555; แผนพัฒนาสามปี, 2555)

5) **ยุทธศาสตร์การพัฒนา** พบว่า เทศบาลมี 6 ด้าน ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจ สังคมและความเข้มแข็งของชุมชน การศึกษาศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี สิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ(แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา, 2555; แผนพัฒนาสามปี, 2555)

6) **กลยุทธ์การพัฒนา**พบว่า เทศบาลมี 35 กลยุทธ์ได้แก่ ก่อสร้างปรับปรุงบำรุงรักษา ซ่อมแซมถนน ทางระบายน้ำ สะพาน ท่อระบายน้ำ ติดตั้งโคมไฟฟ้าสาธารณะ ขยายเขตไฟฟ้า ติดตั้งสัญญาณไฟจราจร เครื่องหมายจราจร ป้ายบอกทาง ขยายเขตประปาภูมิภาค ประปาหมู่บ้าน พัฒนาแหล่งน้ำ พัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้แก่ประชาชน ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพแทนปุ๋ยเคมี ส่งเสริมพัฒนาความสามารถเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ส่งเสริมการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมให้แก่ประชาชน ส่งเสริมการพัฒนาการตลาด ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ส่งเสริมสวัสดิการสังคมและสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาส การต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน การเชิดชูคุณธรรม จริยธรรม การจัดเก็บข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูล การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ป้องกันและควบคุมโรค ส่งเสริมพัฒนาสถานประกอบการ ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ส่งเสริมสุขภาพจิตและสุขภาพกายให้ให้แก่ประชาชน สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน สนับสนุนการศึกษาของเด็กนักเรียนที่ขาดแคลน ส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการศึกษาก่อนปฐมวัย ส่งเสริมการเรียนรู้ข้อมูลข่าวสาร ส่งเสริมความรู้

ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น ปรับปรุง และจัดท้าววัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ก่อสร้างปรับปรุงสถานที่ปฏิบัติงาน ปรับปรุงประสิทธิภาพ การจัดเก็บรายได้ ปรับปรุงและเพิ่มช่องทางการรับรู้ ข้อมูล ข่าวสารของประชาชน สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมปรับปรุงและพัฒนาาระบบการจัดเก็บมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและการพัฒนาภูมิทัศน์ของบ้านเมือง การดูแลที่สาธารณะ (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา, 2555; แผนพัฒนา สามปี, 2555)

7) จุดแข็งจุดอ่อนโอกาสและอุปสรรคพบว่า เทศบาล มีจุดแข็ง คือ มีสภาพสังคมผสมผสานระหว่างสังคมเมืองและ สังคมชนบท ประชาชนมีอัธยาศัยไมตรีเอื้อเพื่อเกื้อกูลกัน และพร้อมให้ความร่วมมือในการพัฒนา มีพื้นที่ติดเขต เทศบาลใกล้เคียง การคมนาคมสะดวก มีอัตราการขยาย ตัวทางเศรษฐกิจสูง มีโครงสร้างการบริหารที่เหมาะสม กับอำนาจหน้าที่ มีระบบการบริหารที่ค่อนข้างเป็นอิสระ นายกฯ มาจากการเลือกตั้งโดยตรง ทำให้สามารถบริหาร งานโดยยึดประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญเทศบาลมี จุดอ่อน คือ มีกระบวนการประชาคมยังไม่เข้มแข็งเพียงพอ ประชาชนส่วนใหญ่ยังมีฐานะยากจน บุคลากรยังไม่เพียงพอต่อการกิจ บางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดความ กระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง เครื่องมือในการปฏิบัติงาน ยังไม่มีเพียงพอ ส่งผลต่อการปฏิบัติงานการที่นายกมาจากการเลือกตั้งโดยตรงทำให้การบริหารงานหรือการแก้ไขใน บางเรื่องต้องคำนึงต่อผลกระทบเรื่องคะแนนเสียง การติดต่อ ประสานงานหรือการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารแก่ ประชาชนยังไม่เพียงพอเทศบาลมีโอกา คือ มีการปรับปรุง ผลักดันด้านนโยบายและงบประมาณจากนักการเมือง ระดับชาติและระดับจังหวัดอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลมีนโยบาย กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นมีการจัดสรรงบประมาณให้ท้องถิ่น เพิ่มมากขึ้นทุกปี สภาพพื้นที่สามารถพัฒนาเป็นศูนย์กลาง การค้าปลีกและส่งได้ มีแรงงานในพื้นที่จำนวนมากเทศบาล มีอุปสรรค คือ พื้นที่ไม่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นสถานที่ ท่องเที่ยว ประชาชนบางส่วนยังขาดความเข้าใจในระบบการ

บริหารของเทศบาล แรงงานในพื้นที่บางส่วนยังขาดทักษะ และการพัฒนา พื้นที่บางส่วนมีสภาพเป็นสังคมกึ่งเมือง กึ่งชนบท ทำให้แนวทางการพัฒนาไม่เป็นไปตามทิศทาง เดียวกัน (แผนพัฒนาสามปี, 2555)

8) สภาพปัญหาของชุมชนพบว่า สภาพปัญหาของ ชุมชนในเขตพื้นที่เทศบาลสามารถแบ่งออกเป็น 7 ด้าน ดังนี้ ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ เส้นทาง คมนาคมขนส่งระหว่างหมู่บ้านไม่สะดวก ถนนหลาย สายยังชำรุดเป็นหลุมเป็นบ่อ โทรศัพท์สาธารณะไม่ เพียงพอ คอมพิวเตอร์สาธารณะไม่เพียงพอ การขยายตัว ของชุมชนเป็นไปอย่างรวดเร็ว น้ำท่วมขังการระบายน้ำ ไม่สะดวก ปัญหาด้านผลิดการตลาด รายได้และการมีงาน ทำ ได้แก่ การว่างงานหลังฤดูเก็บเกี่ยว การส่งเสริมด้านเงิน ทุนในการประกอบอาชีพเกิดการกู้ยืมเงินนอกระบบ ราคา ผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ประชาชนขาดความรู้ในการ แปรรูปผลิตภัณฑ์ ปัญหาด้านสังคม สาธารณสุข และการ อนามัย ได้แก่ การแพร่ระบาดของยาเสพติดในหมู่เยาวชน การมั่วสุมของเด็กและเยาวชน คนชรา คนพิการ ผู้ติดเชื่อ และเด็กถูกทอดทิ้ง ยังไม่ได้รับการช่วยเหลือ ขยะตกค้าง น้ำเสียจากชุมชน การแพร่ระบาดของโรคใช้เลือดออกและ โรคติดต่อต่างๆ ปัญหาน้ำกิน-น้ำใช้เพื่อการเกษตร ได้แก่ การขาดแคลนน้ำสะอาดสำหรับอุปโภค บริโภคในฤดูแล้ง การประปาส่วนภูมิภาคยังไม่ทั่วถึง ปัญหาขาดความรู้เพื่อ การปรับปรุงคุณภาพชีวิต ได้แก่ แหล่งข้อมูลข่าวสารไม่ เพียงพอ ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการดูแล สุขภาพ เยาวชนบางส่วนขาดโอกาสในการศึกษาต่อ ศูนย์ อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ยังขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการ เสริมสร้างพัฒนาการของเด็ก ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ คุ คลองตื้นเขิน ทำให้การระบายน้ำไม่สะดวก น้ำเสียจากชุมชน การขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สวนสาธารณะน้อย และการจัดเก็บ ขยะมูลฝอยไม่ทันตามความต้องการของประชาชน ปัญหา ด้านการบริหาร และการจัดการองค์กร ได้แก่ บุคลากรไม่ เพียงพอในการปฏิบัติงาน และยังขาดความรู้ความเข้าใจใน ระเบียบกฎหมายต่างๆ การขาดแคลนครุภัณฑ์ที่จำเป็นต่อการ ปฏิบัติงาน ประชาชนยังไม่ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วม

การจัดเก็บรายได้ไม่ตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ (แผนอัตรากำลังสามปี, 2555; การสำรวจภาคสนามปี 2555)

9) **ความต้องการของชุมชนพบว่า** ความต้องการของชุมชนในเขตเทศบาลสามารถแบ่งออก เป็น 7 ด้าน ดังนี้ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมให้มีโทรศัพท์สาธารณะเพิ่มเติม ซ่อมแซมตู้โทรศัพท์ที่ชำรุดติดตั้งคอมพิวเตอร์สาธารณะเพิ่มเติม ขยายเขตไฟฟ้าแรงต่ำให้ทั่วถึง ขุดลอกคูคลองที่ตื้นเขิน และวางท่อระบายน้ำเพิ่มเติม ด้านความต้องการด้านการผลิต การตลาด รายได้ และการมีงานทำ ได้แก่ การส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริมต่างๆ การฝึกอบรมอาชีพ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ต้องการความรู้ด้านการบริหารจัดการ ต้องการสนับสนุนด้านเงินทุนในการประกอบอาชีพ ด้านความต้องการด้านสังคม สาธารณสุข และอนามัย จัดกิจกรรมส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ความอบอุ่น ของสถาบันครอบครัว เงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพให้คนชรา คนพิการ ผู้ติดเชื้ และเด็กถูกทอดทิ้ง ให้มีการแก้ไขปัญหายะตักค้าง น้ำเสีย มีการรณรงค์ป้องกันโรคติดต่ออย่างต่อเนื่อง ด้านความต้องการด้านน้ำกิน-น้ำใช้เพื่อการเกษตร ได้แก่ ให้มีการขุดลอกคู คลองที่ตื้นเขิน ให้มีการขยายเขตประปาให้ทั่วถึง จัดให้มีระบบกรองน้ำสะอาด สำหรับประปาหมู่บ้าน ด้านความต้องการด้านความรู้ เพื่อการปรับปรุงคุณภาพชีวิต ได้แก่ ให้มีแหล่งข้อมูลข่าวสาร ศูนย์การเรียนรู้เพิ่มเติม จัดให้มีทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีฐานะยากจน สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านความต้องการด้านทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ ขุดลอกคู คลองที่ตื้นเขิน จัดทำระบบบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ ปรับปรุงทัศนียภาพสองข้างทาง และกำจัดวัชพืช ให้มีการจัดสร้างสวนสาธารณะประจำตำบล รณรงค์สร้างจิตสำนึกให้กับประชาชน ด้านความต้องการด้านการบริหาร ได้แก่ จัดหาบุคลากรให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน จัดหาครุภัณฑ์ที่จำเป็นให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ส่งเสริมบทบาทของกลุ่มองค์กรต่างๆ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ จัดทำเอกสารเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้มากขึ้น (แผนอัตรากำลังสามปี, 2555; การสำรวจภาคสนามปี 2555)

ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาท้องถิ่น

ด้านการให้บริการสาธารณะและบริหารจัดการบ้านเมืองของเทศบาลเมืองชุมเห็ด

ด้านการส่งเสริมอาชีพของประชาชน พบว่า เทศบาลเมืองชุมเห็ด มีแผนงานและโครงการส่งเสริมอาชีพมีการดำเนินการตามแผนที่กำหนดมีการสำรวจและจัดทำทะเบียนอาชีพของท้องถิ่นทะเบียนวัตถุดิบ หรือปัจจัยการผลิตของท้องถิ่นมีการจัดลำดับ ความจำเป็นเร่งด่วน ในการให้ความช่วยเหลือ มีการส่งเสริมให้มีการนำทรัพยากรของท้องถิ่นมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดคุ้มค่ามีการส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มของประชาชนเพื่อดำเนินกิจกรรมที่ทำให้เกิดรายได้มีการสำรวจและจัดทำทะเบียนกลุ่มอาชีพต่างๆ ที่มีในพื้นที่อย่างเป็นระบบมีโครงการ ส่งเสริมและพัฒนาความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่น มีการฝึกอบรม พัฒนาทักษะ การอาชีพของท้องถิ่นมีการสำรวจและรวบรวมข้อมูลความต้องการ การพัฒนาความรู้ของประชาชนให้ความรู้ทักษะการพัฒนากลุ่มอาชีพอย่างเป็นระบบและสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งแนวทางปฏิบัตินี้ พบว่า สอดคล้องกับมาตรฐานการส่งเสริมอาชีพของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (มาตรฐานการส่งเสริมอาชีพ:79-81)

ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พบว่า เทศบาลเมืองชุมเห็ดมีแผนงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นครอบคลุมในพื้นที่ มีการศึกษาและกำหนดพื้นที่เสี่ยงภัยของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้งอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน หมู่บ้านละ 2 คนมีการแต่งตั้งพนักงานส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือผู้ประสบภัยมีการซักซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง มีเครื่องมือหรืออุปกรณ์สนับสนุนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่น เครื่องดับเพลิงชนิดหาลบ รถบรรทุกน้ำ รถดับเพลิง เป็นต้นมีระบบการแจ้งเตือนประชาชนเกี่ยวกับสาธารณภัย ผ่านสื่อต่างๆ เช่น หอกระจายข่าว เสียงตามสาย เป็นต้นมีการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่น สถิติสาธารณภัย กำลังพล วัสดุอุปกรณ์ องค์กรเครือข่ายที่ให้ความช่วยเหลือ ซึ่งแนวทางปฏิบัตินี้ พบว่า สอดคล้องกับมาตรฐานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

(มาตรฐานการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย:7-22)

ด้านการส่งเสริมการกีฬา พบว่า เทศบาลเมืองชุมเห็ด มีการประชาสัมพันธ์ จัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อให้ประชาชนตระหนักและเห็นคุณค่าของการเล่นกีฬาหรือการออกกำลังกาย สนับสนุนให้มีลานกีฬา หรือสนามกีฬา หรือสวนสุขภาพ หรือสวนสาธารณะที่จัดพื้นที่เพื่อการออกกำลังกาย เล่นกีฬาของประชาชน สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเล่นกีฬา หรือการออกกำลังกาย สนับสนุนให้มีอุปกรณ์กีฬา หรือ อุปกรณ์การออกกำลังกายที่ได้มาตรฐานประจำลานกีฬา หรือสนามกีฬาจัดให้มีการตั้งชมรมออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาตามความสนใจของประชาชนมีการจัดทำข้อมูลด้านการกีฬา ข้อมูลการกีฬาของชุมชน ข้อมูลทะเบียนประวัติผู้ทำข้อเสียหรือผู้ให้การสนับสนุนกีฬาของชุมชน จัดให้มีสนามกีฬากลางแจ้ง เพื่อการเล่นกีฬาออกกำลังกาย หรือกิจกรรมนันทนาการ ประเภทกีฬาที่หลากหลาย มีการจัดทำบัญชีอุปกรณ์ วัสดุ ครุภัณฑ์กีฬาและการออกกำลังกายอย่างครบครัน เป็นปัจจุบันสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งแนวทางปฏิบัตินี้ พบว่า สอดคล้องกับมาตรฐานการส่งเสริมกีฬาของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (มาตรฐานการส่งเสริมกีฬา: 25-29)

ด้านการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า เทศบาลเมืองชุมเห็ด มีนโยบายแผนและงบประมาณเพื่อการดำเนินงานที่ชัดเจนในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ผู้ทำความสะอาดมีคุณสมบัติตามมาตรฐานกำหนดผู้ดูแลเด็กปฏิบัติหน้าที่ตามกิจวัตรของเด็ก เพื่อให้เด็กมีความเจริญเติบโต มีพัฒนาการทุกด้านตามวัยมีพื้นที่สำหรับการเรียนรู้รวมกลุ่มและแยกกลุ่มย่อยในกิจกรรมการเรียนรู้อิสระ การเล่นสร้างสรรค์ หรือการอ่านหนังสือ และมีอุปกรณ์ หรือเครื่องเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กมีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่างๆ ไว้เพื่อติดต่อได้อย่างทันที่วงที่ กรณีเกิดเหตุการณ์คับขันมีการจัดกิจกรรมประจำวัน พัฒนาอารมณ์ จิตใจ พัฒนาสังคมนิสัย การพัฒนาการคิด การพัฒนาภาษา ส่งเสริมจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์มีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนเห็นถึงประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

และชักชวนให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารและช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งแนวทางปฏิบัตินี้ พบว่า สอดคล้องกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก:1-27)

ด้านการพัฒนาเด็กเล็กและเยาวชน พบว่า เทศบาลเมืองชุมเห็ด มีการจัดทำแผน เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนมีการดำเนินการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลอนามัยแม่และเด็ก และการวางแผนครอบครัวนับตั้งแต่ก่อนตั้งครรภ์จนถึงหลังคลอด สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่ เด็กเล็กทั้งทางร่างกายจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา การดูแลด้านโภชนาการ สุขอนามัยสนับสนุนงบประมาณเพื่อการศึกษาระดับขั้นต้นแก่เด็กทุกคนมีการสำรวจและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาส เด็กเร่ร่อน เด็กที่ขาดผู้อุปการะเลี้ยงดู เด็กพิการ สนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมให้ความรู้และพัฒนาทักษะแก่เด็กและเยาวชนในด้านต่างๆ สร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เช่น ธนาคารขยะในโรงเรียน อาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อม สนับสนุนงบประมาณเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และหรือเศรษฐกิจพอเพียงแก่เด็กและเยาวชนรณรงค์ให้เด็กได้เข้าใจ และตระหนักถึงปัญหาและพิษภัยทางสังคม เช่น ปัญหาเรื่องเพศ ปัญหาวัยรุ่น ยาเสพติด การพนัน เอดส์ เป็นต้น ซึ่งแนวทางปฏิบัตินี้ พบว่า สอดคล้องกับมาตรฐานการพัฒนาเด็กและเยาวชนของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (มาตรฐานการพัฒนาเด็กและเยาวชน: 29-36)

ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี พบว่า เทศบาลเมืองชุมเห็ด มีการส่งเสริมและพัฒนาสตรีที่มาจากตัวแทนของส่วนต่างๆ ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรประชาชน ผู้นำชุมชนมีแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมงานการพัฒนาสตรีที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำขึ้นมีการจัดสรรงบประมาณประจำปีอย่างพอเพียงทุกปี ตามแผนที่

กำหนดเพื่อให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาสตรีมีการจัดประชุมร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสตรีในท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอมีการจัดกิจกรรมฝึกอบรมด้านอาชีพให้แก่กลุ่มสตรี แม่บ้าน องค์กรอาชีพของสตรีได้รับการสนับสนุน การตลาด การพัฒนาสินค้าผลิตภัณฑ์ องค์กรอาชีพของสตรีได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ ด้านอาชีพอย่างต่อเนื่อง มีกิจกรรมสนับสนุนให้สตรีมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างหรือเผยแพร่กิจกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม และรักษาศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและศาสนามีการให้ข้อมูลข่าวสารและบริการช่วยเหลือในเรื่องปัญหาความรุนแรงแก่สตรีในท้องถิ่นมีเครือข่าย กลุ่มอาสาสมัคร เฝาระวัง ติดตาม และคุ้มครองในด้านความรุนแรง การทำอนาจาร ช่มชู้ แก่สตรี มีการให้ความคุ้มครองแก่สตรีที่ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและสังคม มีการให้การคุ้มครองพิทักษ์สิทธิสตรีและป้องกันแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีและการค้ามนุษย์ทั้งภายในหน่วยงานมีการติดตามและรายงานข้อมูลข่าวสารการละเมิดต่อสตรีที่เกิดขึ้นในทุกรูปแบบต่อภาคีเครือข่ายอย่างเป็นระบบมีกิจกรรมสนับสนุนให้สตรีมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดกิจกรรมรณรงค์ให้สตรีและเยาวชนมีความรู้เรื่องการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมด้าน ซึ่งแนวทางปฏิบัตินี้พบว่า สอดคล้องกับมาตรฐานการส่งเสริมการพัฒนาสตรีของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (มาตรฐานการส่งเสริมการพัฒนาสตรี: 33-35)

ด้านการพัฒนาและสงเคราะห์ผู้พิการ พบว่า เทศบาลเมืองชุมเห็ด มีการสำรวจ ตรวจเยี่ยม ลงพื้นที่ ค้นหาผู้พิการ เพื่อดำเนินการจดทะเบียน จัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับผู้พิการ ที่ถูกต้อง ทันสมัย ครบถ้วน วางแผนให้ความช่วยเหลือผู้พิการอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม มีการจ่ายเบี้ยยังชีพแก่ผู้พิการ อย่างน้อยตามที่กฎหมายกำหนดส่งเสริมให้ผู้พิการเข้าร่วมกิจกรรม การประกอบอาชีพ ของชมรม กลุ่มอาชีพ ในหมู่บ้านท้องถิ่นที่มีอยู่แล้ว จัดระบบบริการจัดหางาน ส่งเสริมโอกาสการมีงานทำของผู้พิการ โดยอาศัยความร่วมมือของเครือข่าย ทั้งองค์กรภาครัฐ เอกชน การส่งเสริมตั้งกองทุน การประกอบอาชีพผู้พิการโดยเฉพาะสนับสนุนให้มีการจ้างงาน หรือการประกอบอาชีพอิสระในท้องถิ่น หมู่บ้าน

จัดอบรม เชิญวิทยากรให้ความรู้ด้านอาชีพการพัฒนาฝีมือแรงงาน การพัฒนาผลิตภัณฑ์การส่งเสริมการตลาดแก่ผู้พิการที่สนใจและมีสภาพที่ประกอบอาชีพ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้พิการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนและสาธารณะ เช่น วันสงกรานต์ วันปีใหม่ การจัดแข่งขันกีฬาผู้พิการในชุมชน เป็นต้น ซึ่งแนวทางปฏิบัตินี้ พบว่า สอดคล้องกับมาตรฐานการพัฒนาและสงเคราะห์ผู้พิการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (มาตรฐานการพัฒนาและสงเคราะห์ผู้พิการ: 37-46)

ด้านการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ พบว่า เทศบาลเมืองชุมเห็ด มีการสำรวจและจัดทำข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ เพื่อใช้ในการจัดทำแผนและงบประมาณเพื่อการสงเคราะห์มีการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ พร้อมข้อมูลตามหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพจัดบริการหรือประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้คำแนะนำ ปรีกษา หรือให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพและโรคภัยไข้เจ็บให้แก่ผู้สูงอายุอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เช่น จัดหาบุคลากรให้ความรู้และประชาสัมพันธ์ด้านสุขภาพและสิทธิประโยชน์ให้ผู้สูงอายุทราบจัดบริการหรือประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสุขภาพประจำปีให้แก่ผู้สูงอายุอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งจัดกิจกรรมนันทนาการให้แก่ผู้สูงอายุในวันสำคัญ เช่น วันสงกรานต์ วันปีใหม่ เป็นต้น ส่งเสริมการรวมกลุ่ม หรือสนับสนุนการจัดกิจกรรมของกลุ่มผู้สูงอายุจัดตั้งกองทุนสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุในชุมชน จัดให้มีการรณรงค์ให้คนในครอบครัวและชุมชนเห็นคุณค่าของผู้สูงอายุ จัดให้มีบริการให้คำแนะนำ ปรีกษา หรือให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพและโรคภัยไข้เจ็บให้แก่ผู้สูงอายุ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง จัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปีให้แก่ผู้สูงอายุอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ซึ่งแนวทางปฏิบัตินี้ พบว่า สอดคล้องกับมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (มาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ: 29-33)

ด้านการพัฒนาการดำเนินด้านเอดส์ พบว่า เทศบาลเมืองชุมเห็ด จัดอบรมให้ความรู้ จัดการแข่งขันกีฬา จัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มีการสำรวจข้อมูล สนับสนุนงบประมาณ ในด้านการป้องกันการติดเชื้อเอดส์รายใหม่ มีการสนับสนุนงบประมาณ และบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น ในด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลผู้ป่วยเอดส์

แต่ปัญหาที่ประสบ ได้แก่ มีงบประมาณน้อย ขาดบุคลากร และ กลุ่มเป้าหมายไม่ให้ความร่วมมือ ส่วนในด้านความมั่นคงทางสังคมของผู้ป่วยเอดส์ มีการปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ตั้งงบประมาณสนับสนุนผู้ยากไร้ จัดการอบรมให้ความรู้จัดกิจกรรมรณรงค์ ตั้งงบประมาณเพื่อช่วยเหลือผู้ยากไร้ สสำรวจข้อมูล ประสานงาน ขอความช่วยเหลือ ในด้านสร้างรายได้และสวัสดิการของผู้ป่วยเอดส์ มีการปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ซึ่งแนวทางปฏิบัตินี้พบว่า สอดคล้องกับมาตรฐานการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (มาตรฐานการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์: 17-23)

ด้านงานสาธารณสุขมูลฐาน พบว่า เทศบาลเมืองชุมเห็ดจัดโครงการอบรมศึกษาดูงานสำหรับอบรมให้ความรู้ อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและประธานชุมชน ประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าว ดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ ดำเนินกิจการต่างๆ เช่น โครงการวัยใสยิ้มสวยเพื่อให้เด็กได้รับความรู้ จัดโครงการและให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ ดำเนินการกำจัดขยะอย่างถูกหลักสุขาภิบาลร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์ จัดทำแผนชุมชนทุกปี ดำเนินงานเป็นประจำและต่อเนื่อง อสม. ได้รับการอบรมเป็นประจำและต่อเนื่อง กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมส่งข้อมูลเป็นประจำ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ของเทศบาลเมืองชุมเห็ดจัดโครงการสุขภาพให้กับประชาชนทุกกลุ่มเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง มีการส่งข้อมูลประชาสัมพันธ์เป็นประจำและต่อเนื่อง ประชาชนมีความรู้ครัวเรือนละ 1 คน เพื่อดูแลสุขภาพคนในครอบครัว มีการจัดกิจกรรมสร้างสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ อสม. แต่ละชุมชน จัดกิจกรรมให้ความรู้กับประชาชนเป็นประจำ เด็กอายุ 0-5 ปีที่มีปัญหาด้านทุพโภชนาการได้รับการแนะนำการแก้ปัญหาทางโภชนาการ การชั่งน้ำหนักประเมินภาวะโภชนาการเด็กอายุ 0-5 ปี เป็นประจำและต่อเนื่อง ประชากรมีความรู้เพิ่มมากขึ้นส่งเสริมให้มีความรู้ด้านการบริโภคมากขึ้น มีกิจกรรมส่งเสริมเผยแพร่ให้ความรู้เรื่องสุขภาพสิ่งแวดล้อม อสม. มีการสำรวจข้อมูลน้ำดื่มน้ำใช้เป็นประจำ ครัวเรือนในเขตเทศบาลมีการจัดเป็นระเบียบถูกสุขลักษณะ มีการจัดอบรม อสม. เพื่อพัฒนาศักยภาพในการ

เฝ้าระวังโรคติดต่อ เมืองชุมเห็ดได้รับการสนับสนุนงบประมาณ ในการดำเนินงานป้องกันโรคที่สำคัญ มีการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความมีการเฝ้าระวังโรคติดต่อเป็นประจำ และต่อเนื่อง สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติและเทศบาลมีการดำเนินกิจกรรมเป็นประจำและต่อเนื่อง อสม. มีการติดตามและให้ความรู้เป็น อสม. ดำเนินการเป็นประจำ โดยมีข้อมูลทุกหมู่บ้าน บางรายมีน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม ผู้ปกครองหลายรายต้องทำงานต่างจังหวัด ให้นมแม่อย่างเดียวไม่ได้ มีการดำเนินกิจกรรมเป็นประจำและต่อเนื่อง วิทยุชุมชนสมาชิก ทู ปี นัมเบอร์วัน และมีกิจกรรมต่อเนื่อง จัดทำโครงการสายใยรัก ของครอบครัว อสม. มีการจัดกิจกรรมทันตสุขภาพครูสอนเป็นประจำ เทศบาลเมืองชุมเห็ด ร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโกรกขี้หนู ดำเนินงานด้านทันตสาธารณสุขเป็นประจำ อสม. มีการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมเป็นประจำเทศบาลเมืองชุมเห็ด ร่วมกับชุมชนจัดกิจกรรม ด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน แต่ละชุมชนมีเครือข่ายดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ยังไม่ครบ 100% ผู้ประกอบการได้รับการฝึกอบรมด้านสุขาภิบาลอาหารเป็นประจำ มีการดำเนินงานเป็นประจำและต่อเนื่อง อสม. มีการแจกถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันการเผยแพร่โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ซึ่งแนวทางปฏิบัตินี้พบว่า สอดคล้องกับมาตรฐานงานสาธารณสุขมูลฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (มาตรฐานงานสาธารณสุขมูลฐาน: 19-29)

ด้านการจัดการศึกษา พบว่า เทศบาลเมืองชุมเห็ดมีการจัดกิจกรรมตามแผนจัดประสบการณ์และเป็นวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนเพื่อดำเนินกิจกรรม มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนเพื่อดำเนินกิจกรรม มีการประเมินภายในและภายนอก นโยบายมีแต่เพิ่มภาระงานให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา เกิดความร่วมมือกับการศึกษานอกโรงเรียนและวิทยาลัยสวนดุสิต จัดการอบรมเป็นประจำ มีการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น มีการพัฒนาบุคลากรของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกปี ดูจากผลงาน การสังเกตและพัฒนา มีการประเมินภายในและภายนอก ใช้ตามแบบประเมินภายในและภายนอก มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อพัฒนาหลักสูตร มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาศูนย์การศึกษา ซึ่ง

แนวทางปฏิบัตินี้ พบว่า สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (มาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่น: 5-21)

ด้านการส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและจารีตประเพณีท้องถิ่น พบว่า เทศบาลเมืองชุมเห็ด มีการจัดตั้งงบประมาณและดำเนินการเพื่อการส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่นจัดทำข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดหรือสนับสนุนกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ การแลกเปลี่ยนความรู้ ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและจารีตประเพณีท้องถิ่นรณรงค์หรือประชาสัมพันธ์ กิจกรรมด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและจารีตประเพณีท้องถิ่นผ่านสื่อต่างๆ จัดให้มีการแต่งกายพื้นเมืองของท้องถิ่นนั้น สนับสนุนกิจกรรมที่เสริมความรู้แก่เด็กและเยาวชนในด้านวัฒนธรรม จารีตประเพณีท้องถิ่นจัดกิจกรรมยกย่อง เชิดชูปราชญ์ชาวบ้านในโอกาสต่างๆ โดยพิจารณาผู้ทรงความรู้จากบุคคลในท้องถิ่นสนับสนุนกิจกรรมที่เสริมความรู้แก่เด็กและเยาวชนในด้านศิลปะพื้นบ้านจัดทำฐานข้อมูลด้านศาสนา วัฒนธรรมและจารีตประเพณีท้องถิ่น สนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแหล่งเรียนรู้ของท้องถิ่นในรูปแบบต่างๆ ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย และหลากหลาย ประสานสถานศึกษาในท้องถิ่นเพื่อใช้หลักสูตรจัดกิจกรรมหลักในด้านศาสนาตามวันสำคัญของศาสนา ประสานผู้นำศาสนาผู้นำชุมชน รวมทั้งประชาชนในท้องถิ่น ร่วมกันจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรม และประเพณีที่สำคัญของท้องถิ่น ประสานองค์กรเครือข่าย ผู้นำชุมชน รวมทั้งประชาชนในท้องถิ่นการจัดประชุมอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการให้แก่ประชาชนในชุมชน โดยเชิญผู้ทรงความรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน นักวิชาการ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและความสำนึกในการที่จะอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีของท้องถิ่น ซึ่งแนวทางปฏิบัตินี้ พบว่า สอดคล้องกับมาตรฐานการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและจารีตประเพณีท้องถิ่นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (มาตรฐานการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและจารีตประเพณีท้องถิ่น: 27-40)

ด้านการดูแลรักษาที่สาธารณประโยชน์ พบว่า เทศบาลเมืองชุมเห็ดมีการสำรวจที่สาธารณประโยชน์ใน

พื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีคำสั่งตั้งคณะทำงานสำรวจที่สาธารณประโยชน์ไว้อย่างชัดเจนมีการตรวจสอบที่สาธารณประโยชน์ หรือที่รกร้างว่างเปล่า มีหนังสือสอบถามกำนันผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่การดำเนินการขึ้นทะเบียนที่สาธารณประโยชน์ สวนสาธารณะที่เลี้ยงสัตว์ที่สาธารณะประจำหมู่บ้านมีการตรวจสอบแนวเขตที่สาธารณประโยชน์ โดยมีการมอบหมายเจ้าหน้าที่รับผิดชอบตรวจสอบแนวเขตที่สาธารณประโยชน์ในเขต มีการดูแลรักษาความสะอาดและดูแลที่สาธารณประโยชน์ไม่ให้เสื่อมโทรม มีการปรับเปลี่ยนที่สาธารณประโยชน์เป็นสวนสาธารณะประจำชุมชน หมู่บ้าน และตำบลมีการพัฒนาบุคลากรขององค์กร ให้มีความรู้ความเข้าใจกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวกับการดูแลรักษาที่สาธารณประโยชน์มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงมาตรการคุ้มครองดูแลรักษาที่สาธารณประโยชน์ พร้อมทั้งขอความร่วมมือในการดูแลรักษาที่สาธารณประโยชน์มีการประสานข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการดูแลคุ้มครองที่สาธารณประโยชน์ ซึ่งแนวทางปฏิบัตินี้พบว่ามี สอดคล้องกับมาตรฐานการดูแลรักษาที่สาธารณประโยชน์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (มาตรฐานการดูแลรักษาที่สาธารณประโยชน์: 19-48)

ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม พบว่า เทศบาลเมืองชุมเห็ดมีแผนปฏิบัติการจัดการสิ่งแวดล้อมประจำปี มีการวางแผนป้องกันหรือแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นหรือที่เกิดขึ้น มีการนำข้อมูลจากข้อร้องเรียนมาจัดทำแผนงานและจัดตั้งงบประมาณเพื่อดำเนินการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และดำเนินการตามที่ตั้งงบประมาณมีการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นมีการจัดกิจกรรมรณรงค์หรือการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจ สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและรักษาสิ่งแวดล้อม มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่หรืออาสาสมัครรับผิดชอบเพื่อรับเรื่องราวร้องทุกข์ ติดตามเฝ้าระวังปัญหาที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม และรายงานสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง อย่างเป็นระบบมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกลุ่มต่างๆ ในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมมีการส่งเสริมการบริโภคสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมีความพยายามในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความ

หลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลมีการป้องกันและควบคุมมลพิษโดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาหรือเทคโนโลยีที่เหมาะสมมีการส่งเสริมการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า ซึ่งแนวทางปฏิบัตินี้ พบว่า สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม: 29-69)

ด้านการจัดการสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ พบว่าเทศบาลเมืองชุมเห็ดแนะนำและให้บริการประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆ แก่ประชาชนผู้มาใช้บริการในสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีแผนที่หรือแผนผังแสดงขอบเขตและตำแหน่งของสถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้ผู้มาใช้บริการสามารถทราบได้ว่าควรไปจุดใดก่อนมีป้ายสัญลักษณ์เพื่อบอกกฎเกณฑ์ของการใช้สถานที่พักผ่อนหย่อนใจบริเวณที่จัดรถสะดวก ปลอดภัย และเพียงพอมีเก้าอี้ที่นั่งพักผ่อนตั้งวางอยู่ทั่วบริเวณสถานที่พักผ่อนหย่อนใจเพียงพอกับความต้องการผู้มาใช้ มีโทรศัพท์สาธารณะสนามเด็กเล่นภาชนะรองรับขยะมูลฝอย มีบริเวณออกกำลังกายกลางแจ้งตามกิจกรรมหรือตามความต้องการประชาชนระบบไฟฟ้าแสงสว่างเหมาะสมมีความส่องสว่างเพียงพอ ผู้ใช้เกิดความรู้สึกปลอดภัยมีระบบน้ำรดต้นไม้ห้องน้ำ สุขา สะอาด ปลอดภัย ตั้งอยู่ในที่อากาศถ่ายเทสะดวก มีการเก็บขยะ การกวาดถนน การดูแลต้นไม้ การซ่อมแซมอุปกรณ์ภายในสวน การระบายน้ำบำบัดน้ำเสียทำรั้วกั้นในบริเวณที่ไม่ปลอดภัย ซึ่งแนวทางปฏิบัตินี้ พบว่าสอดคล้องกับมาตรฐานสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (มาตรฐานสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ: 19-30)

ด้านการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล พบว่าเทศบาลเมืองชุมเห็ด มีการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลด้วยวิธีการที่เหมาะสม และไม่ก่อให้เกิดมลภาวะต่อสภาพแวดล้อมมีการส่งเสริมการลดอัตราการเกิดขยะมูลฝอยการส่งเสริมการลดปริมาณขยะโดยการใช้ซ้ำ ส่งเสริมการลดปริมาณขยะโดยการรีไซเคิล ส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยจากครัวเรือนออกมาใช้ประโยชน์ก่อนนำไปกำจัด จัดกิจกรรมรณรงค์สร้างทัศนคติแก่ประชาชนในการรักษาความสะอาด และจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนใช้สินค้าที่มีส่วนประกอบของวัสดุ ที่ใช้แล้วหรือวัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมีช่องทางรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอ

แนะของประชาชนเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลจัดเก็บข้อมูลการร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของท้องถิ่น และการแก้ไขข้อร้องเรียน ซึ่งแนวทางปฏิบัตินี้ พบว่า สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล: 19-49)

ด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พบว่า เทศบาลเมืองชุมเห็ด มีการส่งเสริมการทำงานเพื่อความโปร่งใส นำโครงการในแผนพัฒนา 3 ปี มาจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีนำโครงการที่เป็นข้อเสนอของประชาคมหรือแผนชุมชนมาบรรจุในงบประมาณรายจ่ายประจำปีมีการตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีช่องทางเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานขององค์กรผ่านช่องทางต่างๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หอกระจายข่าวเสียงตามสายวิทยุชุมชน เว็บไซต์ เปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับข้อมูลเกี่ยวกับรายรับรายจ่ายของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเปิดเผยโครงการจัดซื้อจัดจ้างมีการประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ มีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร โดยส่งบุคลากรไปฝึกอบรม จัดอบรมเอง การศึกษาดูมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรโดยประเมินจากข้อตกลงในการปฏิบัติราชการที่ได้ทำไว้การสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนชุมชน ส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่นและจังหวัดแบบบูรณาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นมีการจัดทำแผนผังการปฏิบัติงานและระยะเวลาการดำเนินการและประชาชนทราบการให้บริการแก่ประชาชนที่ต้องมีขั้นตอนการพิจารณาเพื่ออนุมัติอนุญาต หรือให้ความเห็นชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประเมินผลความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดบริการ แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลความพึงพอใจของประชาชน โดยมีบุคคลภายนอกร่วมเป็นกรรมการหรือว่าจ้างหน่วยงานภายนอกมาดำเนินการแทนคณะกรรมการมีการนำผลการประเมินความพึงพอใจของประชาชนไปปรับปรุงงาน ซึ่งแนวทางปฏิบัตินี้ พบว่า สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (หลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี: 7-12)

ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการ สาธารณสุขและการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาล เมืองชุมเห็ด

ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการสาธารณสุข และการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลเมืองชุมเห็ด รวมทั้งสิ้น 17 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 13 ด้าน โดยที่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก 4 ด้าน สามารถเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าไปหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อย ดังนี้ ด้านการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ด้านการพัฒนาอาชีพ ด้านการพัฒนาเด็ก และเยาวชน ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี ส่วนความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการสาธารณสุขและการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลเมืองชุมเห็ดที่เหลืออีก 13 ด้าน โดยภาพรวม พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าไปหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาและสงเคราะห์ผู้พิการ ด้านการสาธารณสุขมูลฐาน ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ด้านการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดการการศึกษา ด้านการส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่นด้านการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย ด้านการดูแลสาธารณประโยชน์ ด้านการส่งเสริมการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการดำเนินงานด้านเอดส์ ด้านการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และ ด้านสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ผลการวิจัยในครั้งนี้ มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยในอดีต เช่น รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (การประมวลผลการประเมินเป้าหมายมาตรฐานการจัดบริการสาธารณสุขของเทศบาลเมือง, 2553:63-73) ที่ทำการ

สำรวจและประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดบริการสาธารณสุขของเทศบาลเมืองทั่วประเทศ ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และรักษาความสงบเรียบร้อยด้านการบริหารจัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และการด้านการจัดบริการสาธารณสุขด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งมีผลการประเมินความพึงพอใจของประชาชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- 1) เทศบาลเมืองควรสนับสนุนบทบาทการมีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ปฏิบัติ ประเมิน และ ร่วมรับผลตอบแทนของประชาชน ในการพัฒนาท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น
- 2) สภาพแวดล้อมของเทศบาลเมืองชุมเห็ดมีลักษณะ 3 ประเภท คือ สังคมเมือง สังคมชนบทและสังคมกึ่งเมือง กึ่งชนบท เทศบาลเมืองชุมเห็ด ควรกำหนด แนวทางการพัฒนาท้องถิ่นที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมที่สอดคล้องกับบริบทชุมชน

ข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการทำวิจัยเปรียบเทียบการดำเนินงานของเทศบาลสองเทศบาลเพื่อหาความแตกต่างและความคล้ายกันในด้านการจัดบริการสาธารณสุขและบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- 2) ควรมีการทำวิจัยเรื่อง “เทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน” ตามตัวชี้วัดของมูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยและกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2555).หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด เรื่อง การตรวจประเมินการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี 2555.(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.dla.go.th>. (30 สิงหาคม2555)
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). สรุปสาระสำคัญมาตรฐานการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.dla.go.th>. (30 สิงหาคม 2555)
- กองนโยบายและแผน. (2555). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา (พ.ศ. 2556-2560).บุรีรัมย์:
สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชุมเห็ด. (เอกสารสำเนา)
- กองนโยบายและแผน. (2555). แผนอัตรากำลังสามปี (พ.ศ.2555-2557). บุรีรัมย์:
สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชุมเห็ด. (เอกสารสำเนา)
- กองนโยบายและแผน.(2555). แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2555-2557). บุรีรัมย์:
สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชุมเห็ด. (เอกสารสำเนา)
- จรัส สุวรรณมาลาและคณะ. (2547). นามานุกรมนวัตกรรมท้องถิ่นไทยประจำปี 2547.กรุงเทพฯ :
สำนักงาน กองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- “พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ.ศ. 2542.”
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 114 ก, (17 พฤศจิกายน 2542): 48.
- “พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546.” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120
ตอนที่ 100 ก, (9 ตุลาคม 2546):1-53.
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550”. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 47ก, (24 สิงหาคม 2550): 283.
สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย. (2552). รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี
ประจำปี 2546- 2552. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.tlg.rmutt.ac.th>. (30 กันยายน 2555)
- สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2553). คู่มือการประเมินการจัดมาตรฐาน
บริการสาธารณะโดยตนเองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553. เอกสารเผยแพร่
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.
- (2553). การประมวลผลการประเมิน เป้าหมายมาตรฐานการจัดบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองประจำปี
งบประมาณ พ.ศ.2553. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.
- (2553). การประมวลผลการประเมินเป้าหมายมาตรฐานการจัดบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)
ขนาดใหญ่ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักมาตรฐานการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2555).คู่มือหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

